

Genomförandeplan för Översiktsplan Gävle kommun 2030

Dnr 17KS61

**Genomförandeplan för Översiktsplan Gävle
kommun 2030**

Kommunledningskontoret/Övergripande planering

Citera gärna ur skriften men ange källa

© Kommunledningskontoret och Gävle kommun [2017]
Grafisk form Pangea design

www.gavle.se

Varför en genomförandeplan?

Översiktsplan Gävle kommun 2030 med utblick till 2050 utgår ifrån att Gävle kommun kommer att växa kraftigt de närmaste åren. En utveckling som ska ske inom ramen för hållbar utveckling. När en stad ska byggas ut behöver arbetet ske samordnat och med rätt prioriteringar för att det ska bli kostnadseffektivt och skapa långsiktig hållbarhet. Utmaningen är att med nuvarande resurser och skatteintäkter investera för att bli fler, vilket kräver att hela den kommunala organisationen samarbetar. Det handlar om att se var det finns kapacitet för en ökad befolkning avseende kommunal service som skolor, omsorg med mera. Men det omfattar också att se var det finns möjlighet att bygga nya bostäder utifrån teknisk infrastruktur som till exempel vägar, tillgång till dricksvatten och avlopp. När det är nödvändigt att göra nyinvesteringar behöver det ske på ett sätt som optimerar nyttan och att investeringen utnyttjas i så stor grad som möjligt.

För att Gävle ska växa krävs att marknaden ser Gävle som en attraktiv plats. Den utveckling och utbyggnad som översiktsplanen pekar ut kommer inte att kunna initieras och drivas enbart i kommunal regi. Det behöver finnas en efterfrågan från marknaden att investera i exploateringar för både verksamheter och bostäder. För att den samhällsekonomiska nyttan ska bli så hög som möjligt är det samtidigt viktigt att exploateringarna sker samordnat med de kommunala investeringarna och utbyggnaderna. Gävle kommun behöver därför vara tydlig i vilka riktningar utbyggnaden ska ske och vilka områden som kommer att prioriteras avseende offentliga investeringar. Detta för att marknaden ska kunna reagera och exploatera i lämpliga områden. För att nå en kostnadseffektiv utbyggnad kommer det inte att vara möjligt att tillmötesgå önskemål om exploatering i områden där den kommunala samhällsservicen eller tekniska infrastrukturen inte finns utbyggd, eller planeras att byggas ut. I samspelet mellan kommun och den privata marknaden utgör översiktsplanen och de tillhörande dokumenten uttryck för den kommunala viljeinriktningen.

Genomförandeplanen ska vara en hjälp i att samordna främst Gävle kommunkoncerns interna arbete med att förverkliga Översiktsplan Gävle kommun 2030 med utblick 2050. Genomförandeplanen räknar upp de underlag och styrdokument som behövs för att kunna fatta smarta samhällsbyggnadsbeslut när Gävle växer. Genomförandeplanen kommer att behöva uppdateras regelbundet i samband med fattade beslut i verksamhetsplanering och arbetet med Kommunplan men också vara en del i den rullande översiktsplaneringen.

Innehållsförteckning

Målbild	2
Vad innehåller genomförandeplanen?	3
Vad förväntas av förvaltningar, bolag och förbund	5
Sammanställning i tabell	6
Kommunledningskontoret	9
Kultur och fritid Gävle	12
Näringsliv och arbetsmarknad Gävle	13
Samhällsbyggnad Gävle	13
Socialtjänst Gävle	16
Omvårdnad Gävle	16
Utbildning Gävle	17
AB Gavlegårdarna	17
Gavlefastigheter AB	18
Gävle Energi AB	18
Gävle Hamn AB	19
Gästrike Räddningstjänst	20
Gästrike Vatten	20
Gästrike Återvinnare	21
Planering i olika geografiska områden	22
Sammanställning i tabell	23
Norra Brynäs/Atlasområdet	25
Verksamhetsområde söder om Ersbo	25
Tolvfors verksamhetsområde	25
Riksväg 56 samt 76	26
Omvandling Näringen	26
Furuvik	27
Gävle Central	27
Avan/Fredrikskans/Granudden	28
Översiktsplan Gävle stad	29
Gävle Västra, ny regional tågstation med stadsdelsförnyelse	29
Västra Kungsbäck	30
Hagsta	30
Uppföljning av översiktsplanen	32
Aktualisering	32
Rullande översiktsplanering	32
Uppföljning genomförandeplan	33

Målbild

Översiktsplanen anger att Gävle ska växa på ett långsiktigt hållbart sätt, både ur social, ekologisk och ekonomisk synvinkel. De tre övergripande hållbarhetsmålen samt underordnade strategier presenteras i figuren nedan. Det innebär att Gävle 2030 ska vara en av Sveriges bästa miljökommuner, erbjuda attraktiva livsmiljöer och vara en tillväxtmotor i regionen. De tre målen är nedbrutna i nio strategier, med tre strategier för respektive mål. Strategierna beskriver hur de tre övergripande målen ska uppnås. Utöver de tre övergripande hållbarhetsmålen finns ett befolkningsmål att Gävle ska växa till 120 000 invånare till 2030. Befolkningstillväxten ska alltså ske inom ramen för hållbar tillväxt.

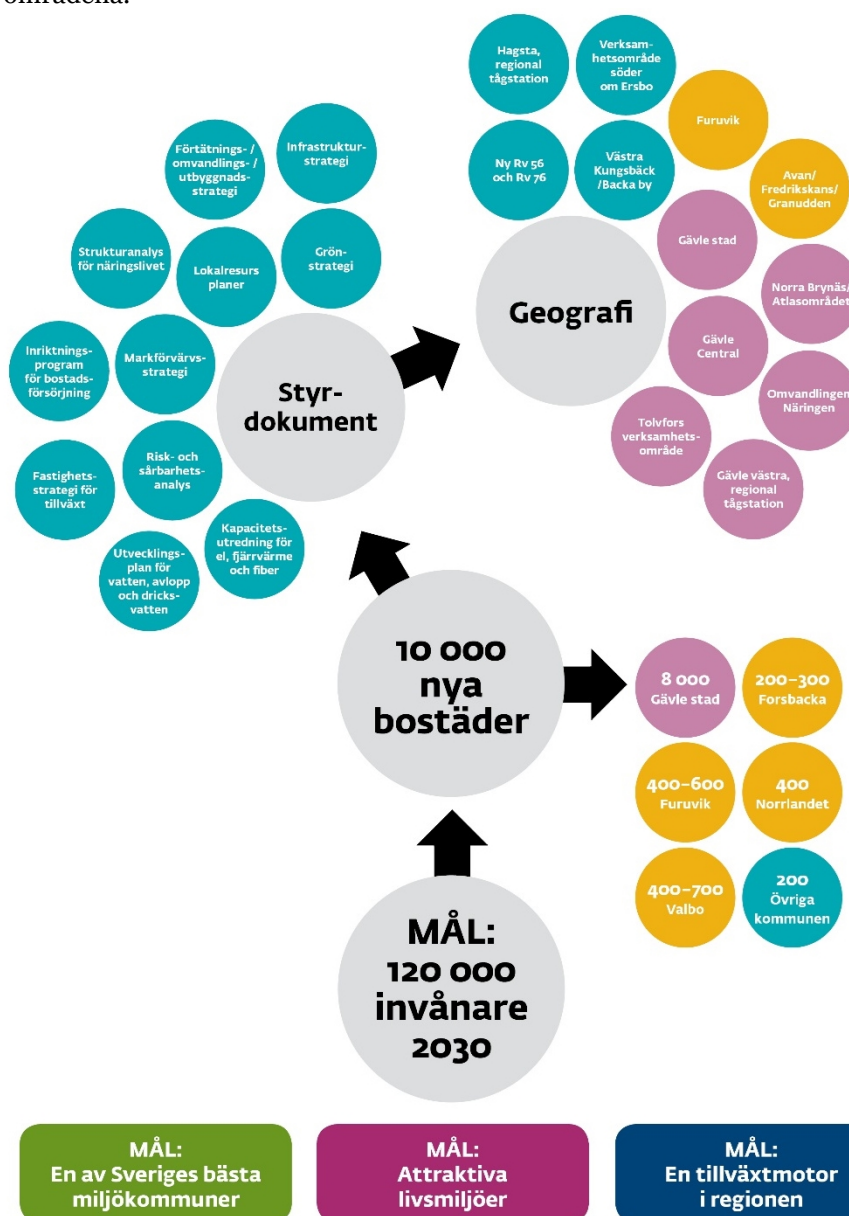
För att nå målen i översiktsplanen krävs en kraftsamling. Det behövs engagemang och initiativ från många olika aktörer så som medborgare, civilsamhället, företag och myndigheter. Långt ifrån alla satsningar som behövs kommer kunna ske med kommunala medel, därför behöver arbetet drivas genom dialog och samverkan.

För att utveckla Gävle är det viktigt att hela kommunorganisationen tar ett gemensamt ansvar för att uppnå målen. Det innebär en stark samverkan mellan nämnder, förvaltningar och bolag så att prioriteringar och investeringar sker på ett samordnat, strategiskt och målinriktat sätt. Tillsammans ser vi till att Gävle växer hållbart!

Figuren redovisar översiktsplanens övergripande mål och dess nio strategier.

Vad innehåller genomförandeplanen?

Översiktsplanen pekar i vilka riktningar utbyggnaden ska ske men prioriterar inte i vilken ordning. Prioriteringarna behöver tas med hänsyn till många olika faktorer. Utredningar av samhällsekonomiska kostnader behöver göras samt vägas mot varandra inför prioriteringar. Det är kostnader för nya skolor, omsorgsboenden, cykelvägar, vägar, parker, torg men även framdragande av el, fiber, fjärrvärme, vatten, avlopp och mycket mer. Därför pekar genomförandeplanen ut en rad strategiska styrdokument som behöver tas fram eller revideras för att klargöra hur prioriteringarna kan se ut. Styrdokumenterna beskrivs även under respektive ansvarig aktör i nästa kapitel. Utöver de strategiska dokumenten pekas ett antal geografiskt strategiska områden ut. Det är områden som kräver fördjupade utredningar utifrån platsens specifika förutsättningar, för att se hur det är möjligt att gå vidare med utvecklingen. Kommunstyrelsen ansvarar för att initiera utredningar av de geografiska områdena.

Bilden beskriver de mest prioriterade styrdokument och utredningar som behöver tas fram för att genomföra översiktsplanens utbyggnadsmål

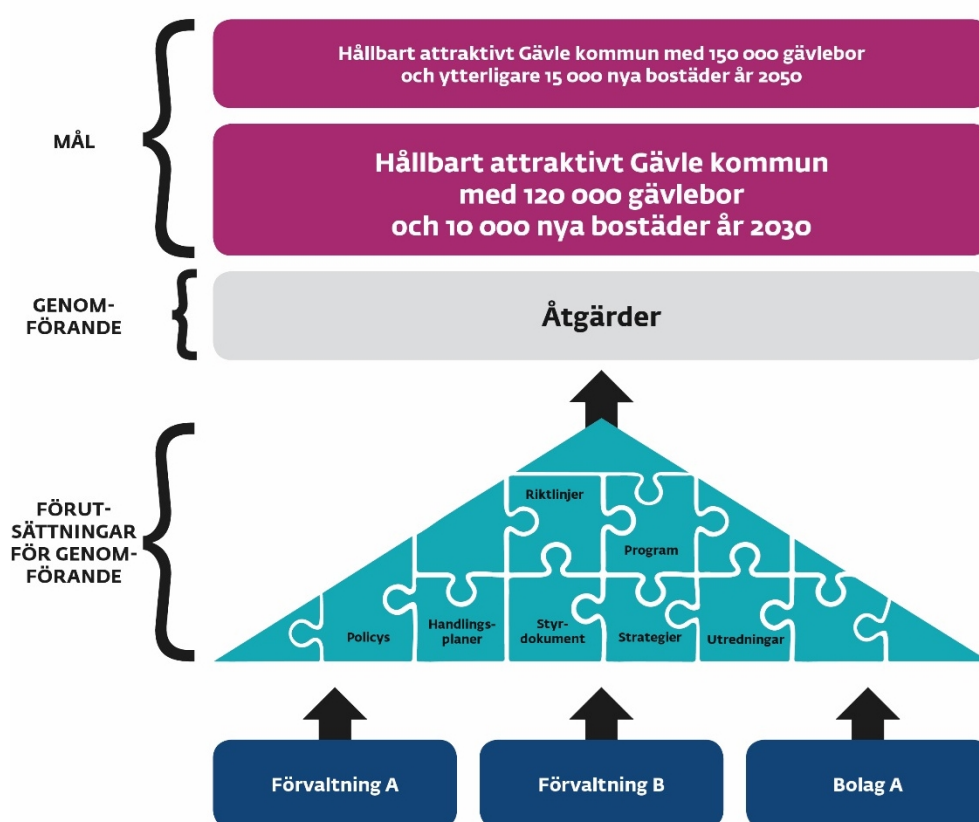
För att kunna växa i den takt som översiktsplanen anger är det viktigt att ansvar och roller är tydliga inom den kommunala organisationen. I Gävle kommun hanterar Kommunledningskontoret strategiska och övergripande frågor och avdelningen Övergripande planeringen på Kommunledningskontoret hanterar den strategiska fysiska planeringen. Övergripande planering utgör därmed beställare av strategiska planerings- och exploateringsprojekt. Samhällsbyggnad Gävle har kompetens inom bl.a. översiktsplanering, detaljplanering, bygglov och exploatering och här finns utförarna inom planering och byggande. För att få en god måluppfyllelse är det avgörande att samverkan och kommunikationen mellan beställarna på den strategiska nivån och utförarna fungerar väl.

Genomförandeplanen listar aktiviteter och åtgärder som behövs för att nå översiktsplanens mål. Eftersom många åtgärder kräver lång planeringsprocess är det viktigt att ha långsiktiga beslut om när planering ska påbörjas och i vilken ordning utredningar och åtgärder ska göras. Prioriteringarna påverkas dock av många externa faktorer som bland annat bostadsmarknad, befolkningsutveckling, tillväxttakt och de kommer krävas regelbundna revideringar. Genomförandeplanen behöver därför aktualiseras årligen i samband med beslut om kommunplan och verksamhetsplan. Det långsiktiga perspektivet behövs, trots en anpassning på kort sikt till rådande omständigheter.

Vad förväntas av förvaltningar, bolag och förbund

För att göra avvägningar och ta kloka beslut krävs kunskap och rätt underlag. Många ställningstaganden görs i översiktsplanen, men absolut inte alla. Översiktsplanens mål och strategier innebär i många fall att ytterligare kommunala styrdokument behöver tas fram eller revideras. Om målen i översiktsplanen ska nås krävs ett brett samarbete över hela kommunkoncernen där samtliga förvaltningar, bolag och förbund planerar för och har en beredskap för att klara de mål som översiktsplanen fastställer. En beredskap inte bara för att klara ett befolkningsmål, utan att klara befolkningsmålet inom ramen för ett hållbart samhälle ur ekologisk, ekonomisk och social synvinkel.

Inför framtagande av genomförandeplanen har det hållits dialogmöten med samtliga förvaltningar, bolag och förbund. Mötena var en möjlighet att förankra budskapet i översiktsplanen men framför allt fånga upp vilka strategier och utredningar som krävs inom den kommunala organisationen för att på ett effektivt sätt kunna arbeta gemensamt mot målen i översiktsplanen. Följande kapitel redovisar de behov som framkommit i dialogmötena och klargör ansvar för fortsatt arbete. Redovisning är uppdelad utifrån respektive aktör men inleds med en sammanfattande tabell över alla strategier och utredningar som behövs.

Bilden visar genomförandeprocessen utifrån målen i översiktsplanen och arbetet hos de olika aktörerna inom Gävle kommun.

Sammanställning i tabell

Ansvarig Förvaltning/ Bolag/Förbund	Medverkande förvaltning/bolag/ förbund	Strategi/plan/ direktiv	Status
Kommunlednings- kontoret	Samhällsbyggnad Gävle, Gavlefastigheter, Gavlegårdarna	Markförvärvs- strategi	Behöver tas fram
	Samhällsbyggnad Gävle	Markpolicy	Behöver tas fram
	Samhällsbyggnad Gävle, Näringslivsenheten, Gävle Energi, Gästrike Vatten	Riktlinje för byggklar mark för verksamheter	Behöver tas fram
	Näringsliv och arbetsmarknad, Samhällsbyggnad Gävle	Strukturanalys för näringslivet	Behöver tas fram
	Gavlefastigheter	Fastighetsstrategi för tillväxt	Finns, behöver revideras
	Gavlefastigheter	Samlad lokalresursplan	Löpande revidering
	Samhällsbyggnad Gävle, Gavlegårdarna	Inriktningsprogra m för bostadsförsörj- ning	Finns, behöver revideras
	Samhällsbyggnad Gävle	Förtättnings-, omvandlings- och utbyggnadsstrateg i för Gävle stad	Under framtagande
	Samhällsbyggnad Gävle	Grönstrategi	Under framtagande
	Samhällsbyggnad Gävle	Infrastruktur- strategi	Under framtagande
	Gävle Energi	Kapacitetsutredni ng för el, fjärrvärme och fiber	Behöver tas fram
	Kultur & Fritid Gävle, Samhällsbyggnad Gävle	Naturvårds- och friluftsprogram	Behöver tas fram
	Samhällsbyggnad Gävle	Risk- och sårbarhetsanalys	Finns, löpande revidering
	Samhällsbyggnad Gävle, Gästrike Vatten	VA-strategi	Finns
	Samhällsbyggnad Gävle, Gästrike Vatten	VA-plan	Finns, behöver revideras
	Gästrike Vatten, Samhällsbyggnad Gävle	Strategi för vattentäkten Gävle-Valboåsen	Behöver tas fram

	Gästrike Vatten, Samhällsbyggnad Gävle	Utbyggnadsplan i omvandlingsområden	Finns, behöver revideras/ kompletteras
	Gästrike Vatten, Samhällsbyggnad Gävle	Kapacitetsutredning för vatten, avlopp och dricksvatten	Behöver tas fram
	Gästrike Vatten, Samhällsbyggnad Gävle	Vattenplan	Behöver tas fram
	Kultur & Fritid Gävle	Fiskevårdsplan	Behöver tas fram
	Kultur & Fritid Gävle, Gävle Hamn, Samhällsbyggnad Gävle	Havs- och kusthandlingsplan	Behöver tas fram
Gävle kultur- och fritid		Kulturpolitiskt program	Finns, behöver revideras
		Idrottspolitiskt program	Finns
	Kommunledningskontoret, Samhällsbyggnad Gävle	Biblioteksplan	Finns, behöver revideras
	Kommunledningskontoret	Kultur & Fritid Gävles Lokalstrategi	Finns, revideras löpande
Näringsliv & arbetsmarknad Gävle	Kommunledningskontoret, Samhällsbyggnad Gävle	Näringslivsprogram	Är under framtagande
Omvårdnad Gävle		Boendeplan	Finns, beslutas årligen
	Kommunledningskontoret	Omvårdnad Gävles lokalresursplan	Under framtagande
Samhällsbyggnad Gävle		Investeringsbudget	Finns, revideras årligen
	Kultur- & fritid Gävle	Policy för spontanidrott	Behöver tas fram
		Policy för stadsodling	Behöver tas fram
		Kulturmiljöstrategi	Finns, behöver revideras
	Kommunledningskontoret	Trafikstrategi/ SUMP	Finns, behöver revideras

	Kommunledningskontoret	Gångplan	Behöver tas fram
	Kommunledningskontoret	Cykelplan	Finns, behöver revideras
		Riktlinjer vid exploatering av jordbruksmark	Behöver tas fram
Socialtjänst Gävle	Kommunledningskontoret	Socialtjänst Gävles lokalresursplan	Finns, revideras löpande
Utbildning Gävle	Kommunledningskontoret	Utbildning Gävles lokalresursplan	Finns, revideras löpande
	Samhällsbyggnad Gävle	Policy för friytor för skolor och förskolor	Behöver tas fram
AB Gavlegårdarna		Ägardirektiv	Finns
		Affärsplan för 2018-2023	Finns
Gavlefastigheter AB			
Gävle Energi		Strategisk plan för Gävle Energi	Finns
Gävle Hamn		Masterplan för hamnen 2040	Finns
Gästrike Räddningstjänst			
Gästrike Vatten	Kommunledningskontoret, Samhällsbyggnad Gävle	Utredning om ytterligare vattentäkt	Behöver tas fram
	Kommunledningskontoret, Samhällsbyggnad Gävle	Utredning om behov och lokalisering av nytt avloppsreningsverk	Behöver tas fram
Gästrike Återvinnare		Renhållningsordning och avfallsplan	Finns, behöver revideras
	Samhällsbyggnad Gävle	Policy för olika insamlingslösningar	Behöver tas fram

Kommunledningskontoret

Kommunledningskontoret har ansvar att verkställa kommunstyrelsens beslut för strategiska och övergripande frågor inom kommunkoncernen. Avdelningen Övergripande planering på Kommunledningskontoret styr och leder det strategiska planerings- och exploateringsarbetet. Samhällsbyggnadsutskottet är ett politiskt utskott som är underställt kommunstyrelsen och behandlar strategiska planerings- och exploateringsfrågor samt ger uppdrag till avdelningen Övergripande planering. Samhällsbyggnadsutskottet och den strategiska nivån på Övergripande planering är därför den viktigaste aktören i att nå målet att Gävle ska växa hållbart och vara en kommun med 120 000 invånare år 2030 är. Här tas besluten om vilka geografiska utbyggnadsområden som ska prioriteras samt vilka exploateringsprojekt som ska genomföras. Det är även här alla kommunala strategier samordnas. För att få en effektiv och tydlig väg till genomförande är det viktigt att de beslut och direktiv som tas, har samordnats och förankrats med berörda förvaltningar och bolag.

Övergripande planering är ansvarig för att ta fram aktuell genomförandeplan samt är beställare av Översiktsplan Gävle kommun. Avdelningen Övergripande planering behöver ta fram en rad olika strategier och utredningar som en del i att förverkliga målen i översiktsplanen.

Kommunledningskontoret behöver ta fram en **Markförvävsstrategi** som pekar ut hur kommunen ska hantera sitt markinnehav. Kommunen har ett relativt stort markinnehav men behöver ständigt bevaka marknaden avseende försäljning av mark för att se om det ska göras nya förvärv. När staden växer blir mark som tidigare enbart haft ett värde som produktionsskog i vissa fall intressant att exploatera. Då är det viktigt att kommunen har annan produktionsskog att byta med. I markförvävsstrategin behöver det göras strategiska ställningstaganden avseende köp och försäljning av kommunal mark. Markförvävsstrategin bör även behandla frågor kring hur markreserverna ser ut avseende behov av investeringar för kommunala fastigheter, det vill säga har vi den mark vi behöver för att till exempel kunna bygga skolor, förskolor, gruppboden samt förse gävleborna med dricksvatten?

Kommunledningskontoret bör även ta fram en **Markpolicy** som vägleder och tydliggör Samhällsbyggnad Gävles förvaltningsuppdrag av markreserven. Den bör innehålla riktlinjer för markförsäljning och upplåtelse. Ett sådant styrdokument effektiviserar handläggningen samt ger stöd i prioritering, vilket leder till ett snabbare och mer kvalitetssäkrat genomförande av översiktsplanen.

Idag planeras för ett par nya områden för verksamheter, Tolvfors logistikområde och ett område söder om Ersbo. Om Gävle ska växa i den omfattning som anges kommer det att behövas ytterligare arbetsplatser och därmed olika slags områden för verksamhetsetableringar. En **strukturanalys för näringslivet** bör därför redogöra för vilka olika behov näringslivet kommer att ha framöver, vilka nya verksamhetsområden som krävs både utanför staden och integrerat inom staden. Analysen bör om möjligt peka ut lämpliga platser. Inom arbetet behöver VA-frågorna belysas för att se hur nya områden kan VA-försörjas samt hur infrastrukturfrågorna löses avseende gods- och persontransporter. Även Gävle energi är en viktig aktör i arbetet för att säkra energiförsörjningen.

Strukturanalysen för näringslivet bör tas fram av näringslivsavdelningen på förvaltningen Näringsliv och arbetsmarknad Gävle i samarbete med Samhällsbyggnad Gävle, efter beställning av Samhällsbyggnadsutskottet. För att skapa en tydlighet vid markförvärv bör det tas fram en **Riktlinje för byggklar mark för verksamheter** som beskriver vad som ingår vid marköverlåtelse och hur etableringsprocessen går till. Riktlinjen bör tas fram av Samhällsbyggnad Gävle i samverkan med Näringslivsavdelningen på Näringsliv- och arbetsmarknad Gävle.

Fastighetsstrategin för tillväxt beslutades av kommunfullmäktige i november 2006. Det finns behov av att se över den så att den stödjer dagens arbete och de framtida förutsättningarna för att skapa en god strategisk planering. En ny Fastighetsstrategi bör beskriva hur kommunen i ett långsiktigt perspektiv vill driva och utveckla sitt fastighetsbestånd och bör tas fram i nära samarbete med Gavlefastigheter.

Utöver en ny Fastighetsstrategi för tillväxt krävs en kommunövergripande **samlad lokalresursplan** som beskriver hur samtliga förvaltningars framtida lokalbehov skall tillgodoses. Lokalresursplanen bör ange strategiska ställningstaganden samt beskriva hur beslutsprocesserna ser ut avseende förändringar i lokalförsörjningen. Lokalresursplanen behöver kopplas till Markförvärvsstrategin för att tydliggöra hur kommunens markinnehav kan möjliggöra den utökning och utveckling av fastighetsbeståndet som planeras. Ett långsiktigt arbete som ger effektivitetsvinster kräver en politisk enighet i fastighetsutvecklingsfrågorna.

Idag råder det bostadsbrist i Gävle och i stora delar av hela Sverige. Kommunerna har enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (2000:1383) en skyldighet att planera bostadsförsörjningen i syfte att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder. Hur kommunen avser att axla sitt ansvar ska beskrivas i av kommunfullmäktige antagna riktlinjer för bostadsförsörjning varje mandatperiod. Ett nytt förslag till **Riktlinjer för bostadsförsörjningen i Gävle kommun** är framtaget och ska ersätta nuvarande program från 2013. Det nya förslaget har samrådits under sommaren 2017 och kommer att antas under hösten 2017. Behovet av bostäder är idag betydligt större än vad som uttrycks i programmet från 2013.

Översiktsplanen för Gävle kommun pekar ut att det krävs 8000 nya bostäder inom den centrala staden innan 2030 för att kunna nå det befolkningsmål som har satts upp. En så stor mängd nya bostäder innebär en kraftig förtätning av staden. Därför har Samhällsbyggnadsutskottet beställt tre strategier som utformas som tematiska tillägg till översiktsplanen, enligt plan- och bygglagen. Avdelningen Övergripande planering är ansvariga för framtagandet medan Samhällsbyggnad Gävle bistår med resurser. För att få en långsiktigt hållbar stad är det viktigt att prioritera dessa tre strategier. Arbetet med en **Förtättnings-, omvandlings- och utbyggnadsstrategi** för Gävle stad har påbörjats för att utreda hur en förtätning är möjlig och lämplig. När staden förtätas är det också viktigt att värna om viktiga grönstråk och grönkilar, något som utreds i det pågående arbetet med en **Grönstrategi**. Även infrastrukturen är en viktig pusselbit i en stad som förtätas och därför har det påbörjats ett arbete med att ta fram en **Infrastrukturstrategi** som pekar ut centrala stråk, noder och kommunikationer. Infrastrukturstrategin ska även innehålla en godsflödesanalys.

Det finns ett behov av att planera för kommande större utbyggnader och ombyggnader i elnät, fjärrvärmenät samt fibernät. Detta är stora kostsamma infrastrukturer som kräver långsiktig planering för att kunna möta nyinvestering och upprustning av befintliga system. Därför bör en **kapacitetsutredning för el, fjärrvärme och fiber** göras i koppling till översiktsplanen.

Kommunledningskontoret bör ansvara för att ta fram en kapacitetsutredning men behöver stöd från Gävle Energi i framtagandet. Kapacitetsutredningen bör redovisa nuläget av det övergripande elnätet över Gävle kommun med fokus på Gävle stad, samt utreda lösningar för att genomföra översiktsplanens mål och utbyggnadsplaner ur ett längre perspektiv vad gäller energiförsörjning.

Det finns idag ett naturvårdsprogram för Gävle kommun från 1998. Programmet behöver revideras och dess status i relation till andra övergripande program, till exempel miljöstrategiska programmet, behöver förtydligas. En önskan är att ta fram ett övergripande **Naturvårds- och friluftsprogram** som tar ett kommunalt helhetsperspektiv över natur- och friluftsvärdena i kommunen. Natur- och friluftsprogrammet bör tas fram av Kultur- och fritidsförvaltningen i samarbete med Samhällsbyggnadsförvaltningen, på uppdrag av Samhällsbyggnadsutskottet.

En **Risk- och sårbarhetsanalys** ska finnas både på regional och lokal nivå och syftar till att minska sårbarheten i samhället och öka förmågan att hantera kriser. Säkerhetsavdelningen på kommunledningskontoret är ansvarig för kommunens risk- och sårbarhetsanalys. Det finns många olika risk- och sårbarhetsaspekter i samhället. Det är både fysiska aspekter som effekter från ett förändrat klimat, översvämningar, ras, skred, erosion, stormar, skyfall och så vidare men även andra aspekter som till exempel dataintrång och social oro. Risk- och sårbarhetsanalysen behöver belysa samtliga aspekter. Ur ett planeringsperspektiv är det oerhört väsentligt att kommunen har en uppdaterad risk- och sårbarhetsanalys för att på ett proaktivt sätt arbeta med hur vi kan bygga samhället för att minimera risker. Det är också viktigt att ha kunskap om hur vi kan bygga en samhällsstruktur som skapar möjligheter att hantera de olyckor eller kriser som uppstår.

Idag finns en **VA-strategi** antagen Kommunfullmäktige som övergripande beskriver hur arbetet med vatten- och avloppsförsörjning ska göras. Utifrån VA-strategin har det tagits fram en **VA-plan** som också är antagen av Kommunfullmäktige. Det krävs utöver detta flera styrdokument för vattenfrågor

Valboåsen är Gävles största vattentäkt och är till stora delar bebyggd med både bostäder och verksamheter. Det gör att kommunens dricksvattenförsörjning är sårbar. Ett utredningsarbete behöver därför initieras där skyddet av vattentäkten hanteras och beskrivs i en **strategi för vattentäkten Gävle-Valboåsen** samt hur det kan skapas bättre redundans i systemet. Det behöver klarläggas hur vattentäkten ska skyddas utifrån omvandling och omlokalisering av befintliga verksamheter och bebyggelse på vattentäkten samt hur skyddsavstånd ska se ut vid ny exploatering. Strategin bör beskriva vilka åtgärder som krävs, till exempel omlokaliseringar av verksamheter. Den bör även beröra omvandling av Näringen samt Ostkustbanans nya sträckning fram till Tolvfors. Utredningen behöver svara på vad som krävs för att dricksvattentäkten inte ska äventyras.

I **Utbyggnadsplan i omvandlingsområden** finns en konkret lista på vilka områden som ska förses med kommunalt vatten och avlopp inom de närmaste åren. Utbyggnadsplanen för omvandlingsområden sträcker sig inte så långt som 2030 och berör befintliga bostadsområden där det krävs kommunalt vatten och avlopp för att klara miljökrav. Dokumentet behöver revideras eller uppdateras, det är även möjligt att arbeta in det i nedanstående strategiska material över VA-utbyggnad i kommunen i stort.

Utöver Utbyggnadsplan i omvandlingsområden behövs en **Kapacitetsutredning för vatten, avlopp och dricksvatten**, vilken hanterar både dricksvatten, dagvatten och avlopp ur ett utbyggnads- och försörjningsperspektiv. Kapacitetsutredningen / utvecklingsplanen bör beskriva vilka åtgärder och utbyggnader inom VA-försörjningen som är nödvändiga för att försörja de i översiktsplanen utpekade utbyggnadsområdena. Kapacitetsutredningen kan även innehålla en **lokaliseringsstudie för nytt reningsverk**, alternativt att det tas fram som ett eget dokument.

Vatten är en av våra viktigaste resurser och vi måste värna om kvaliteten i våra vattendrag samt ta vara på de möjligheter vattnet ger. Därför bör en **Vattenplan** tas fram för att säkerställa att en god kvalite på vattnet i Gävle kommun uppnås. Vattenplanen bör hantera hur vi genom stadsplanering, miljöförbättrande åtgärder och tillsyn bäst når god kemisk-, ekologisk- och kvantitativstatus i vattenförekomsterna. Det behövs också en **Fiskevårdsplan** för hela kommunen som bland annat utreder reproduktionsområden för fisk och fångsområden för fiske. Fiskevårdsplanen kan ingå i vattenplanen. Slutligen är vi även i behov av en **Havs- och kusthandlingsplan** som tydliggör utveckling för kusten utifrån bland annat turism, miljö, tillväxt och klimatförändringar.

Kultur och fritid Gävle

Kultur och fritid har en central roll i att uppfylla målet om att skapa attraktiva livsmiljöer och ge människor möjlighet att skapa sig det goda livet i Gävle. Den kultur- och fritidsverksamhet som bedrivs tas ofta för given men är sällan lagstadgad, det vill säga att kommunen inte är skyldiga att erbjuda den. Samtidigt är det inte ovanligt att invånarna reagerar negativt när det kommer förslag om att lägga ner kultur- eller fritidsverksamheter, vilket kan ses som ett uttryck för att man förväntar sig en viss service från kommunen.

Många av de planeringsprocesser som nämns i genomförandeplanen hör ihop med frågan om hur Gävleborna i framtiden ska kunna erbjudas tillgång till bibliotek eller bibliotekstjänster. Biblioteksverksamheten är till skillnad från mycket annan kultur- och fritidsverksamhet lagstadgad. När nya bostadsområden med skolor och annan samhällsservice planeras, bör även frågan om tillgången till folkbibliotek tas med.

Om Gävle ska attrahera fler invånare är det viktigt att kommunen kan erbjuda invånarna möjligheter till en meningsfull fritid och att barn och ungdomar har möjlighet att utöva idrott och kultur. För att det ska kunna hanteras inom befintliga ekonomiska ramar krävs smarta och effektiva lösningar samt att det finns en strategisk planering. Det är även viktigt med god samordning inom den kommunala organisationen. Ett exempel är friskvård i urban miljö, ett område där samverkan mellan Samhällsbyggnad Gävle och Kultur & Fritid Gävle behöver utvecklas. Ett annat exempel är att de anläggningar och ytor vi bygger

för allmänheten behöver vara flexibla och möjliga att använda för flera olika saker. Likaså behöver skolans behov vid nybyggnation av skolor och idrottshallar samordnas med föreningsidrottens behov, för att kunna uppnå en maximal nytta av gjorda investeringar.

Kultur och fritid Gävle arbetar utifrån tre styrdokument; **Kulturell allemansrätt – ett kulturpolitiskt program, Hållbar idrott – ett idrottspolitiskt program** och slutligen en **biblioteksplan**. Utöver detta önskar förvaltningen ta fram ett friluftsprogram som kan kopplas till naturvårdsfrågor och utgöra en **friluft- och naturvårdsplan** (se Kommunledningskontoret). Det kulturpolitiska programmet behöver revideras och även biblioteksplanen. De tre övergripande styrdokument ska bidra till den **lokalstrategi** för kultur- och fritidsfastigheter som är under framtagande och som skall redovisa hur vi ska planera för de kommunala lokalbehoven framöver.

Näringsliv och arbetsmarknad Gävle

Näringslivsenheten inom Näringsliv och arbetsmarknad i Gävle arbetar med att stärka medborgare, utefter den enskildes förmåga, med syfte att de ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Näringslivsenheten har till uppgift att arbeta med näringslivsutveckling i Gävlerregionen. En del i arbetet är att fungera som lots in i kommunen för investerare och näringsidkare. Näringslivsenhetens arbete styrs av **Näringslivsprogrammet** som antas av kommunfullmäktige. För att uppnå målet om att Gävle ska vara en tillväxtmotor i regionen är det viktigt att kommunens näringslivsarbete fungerar väl.

För att vara en attraktiv kommun för investerare och exploatörer är det avgörande att det finns tillgänglig mark att exploatera, till exempel mark som kan exploateras för bostadsbebyggelse. Utöver mark för bostadsexploatering behöver det finnas exploaterbar mark för näringslivets behov. För att staden ska växa behövs fler arbetstillfällen och nya arbetsgivare. Viss planberedskap behöver således finnas även vad gäller industrimark och annan mark för verksamheter. Det är också nödvändigt att klargöra prioriteringar mellan exploaterbar mark för bostäder respektive näringslivets behov, exempelvis avseende VA-försörjning.

För att kunna arbeta strategiskt gentemot ett växande näringsliv behöver det tas fram en **Strukturanalys för näringslivet** (se kommunledningskontoret) som beskriver näringslivets behov av mark för verksamheter och exploatering. Strukturanalysen för näringslivet bör tas fram av Näringslivsavdelningen, med stöd av Samhällsbyggnad Gävle, på uppdrag av Samhällsbyggnadsutskottet. Den bör vara kopplad till eller underordnad en övergripande **Markförvävsstrategi** (se Kommunledningskontoret) samt **Näringslivsprogrammet**.

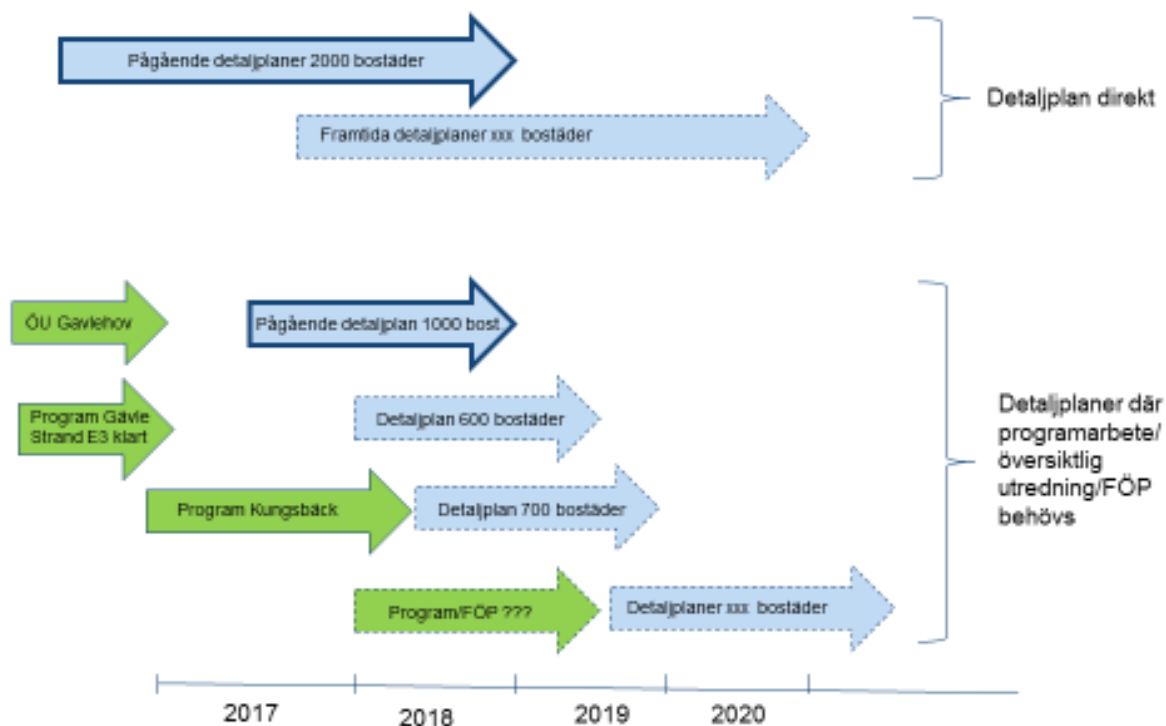
Samhällsbyggnad Gävle

Kommunledningskontorets avdelning Övergripande planering ansvar för de strategiska planeringsfrågorna medan utförandet och framtagandet av planer och genomförandet av exploateringar sker hos Samhällsbyggnad Gävle.

Samhällsbyggnad Gävle har i uppdrag att se till att det finns en god planberedskap i kommunen, det vill säga att det finns färdig detaljplanelagd

mark för olika ändamål. I de nya **Riktlinjerna för bostadsförsörjning** (se Kommunledningskontoret) är målsättningen att kommunen ska verka för att det färdigställs minst 800 bostäder per år och att det ständigt ska finnas antagna detaljplaner för minst 1400 bostäder av varierande typ och i olika delar av kommunen. Målet är även att det varje år ska tas fram detaljplaner för minst 700 bostäder av varierande typ och i olika delar av kommunen. Som mål i riktlinjerna för bostadsförsörjning anges att det skall finnas minst 75 villatomter i kommunens tomtkö.

I bilden på kommande sida framgår hur planeringssituationen ser ut i dagsläget. Figuren visar att det pågår detaljplanering under 2017 och 2018 för 2000 bostäder. En översiktlig utredning genomfördes under 2016 för Gavlehov och området kommer att detaljplaneras under 2018 för 1000 bostäder. Programmet för Gävle Strand etapp 3 är klart och det kommer påbörjas ett detaljplanearbete under 2018 för 600 bostäder. Under 2017 sker framtagande av program för Kungsbäck som ska detaljplaneras för 700 bostäder under 2018 och 2019. Figuren visar att det under 2018 bör startas ytterligare ett program för detaljplan eller en fördjupad översiktsplan för att hålla fart i planeringsarbetet.

Samhällsbyggnad Gävle bistår med resurser till Kommunledningskontorets uppdrag att ta fram en **Förtätnings-, omvandlings- och utbyggnadsstrategi** samt en **Grönstrategin**. Strategierna utformas som tematiska tillägg till översiktsplanen. Det gäller även **Infrastrukturstrategin** som tas fram av Kommunledningskontoret (se Kommunledningskontoret för samtliga tre strategier).

Samhällsbyggnadsnämnden tar årligen beslut om **investeringsbudgeten**, utifrån Kommunfullmäktiges tilldelade ramar. Investeringarna omfattar både

investeringar kopplade till aktuella exploateringsprojekt som t.ex. gator, gång- och cykelvägar samt allmän platsmark. Andra investeringar omfattar stadsutveckling eller upprustning av olika offentliga rum.

När Gävle växer kommer våra boendemiljöer i många fall förtätas och utvecklas, vilket ökar behoven av ytor för spontanidrott. Att bygga ytor för spontanidrott blir oftast ett investeringsprojekt hos Samhällsbyggnad Gävle. För att kartlägga behov och prioritering bör en **Policy för spontanidrott** tas fram i samverkan med Kultur- & fritid Gävle. Det behöver även tas fram en **Policy för stadsodling** för att se hur det kan berika vår stad.

Idag finns ett beslutat kulturmiljöprogram som täcker området som omfattas av den fördjupade översiktsplanen för Gävle stad. När översiktsplanen för Gävle kommun antas kommer det att finnas kulturmiljöprogram som även täcker resterande delar av kommunen. Idag finns även en beslutad **kulturmiljöstrategi** som pekar ut hur arbetet med att bland annat skydda kulturmiljöer i detaljplaner ska bedrivas. Kulturmiljöstrategin är i många delar inaktuell och ett nytt styrdokument eller handlingsplan behövs som klarlägger Gävle kommuns ambitioner vad gäller skydd av värdefulla kulturmiljöer genom detaljplanering. Förutom detta finns även behov av ett styrdokument som beskriver hur kommunens kulturmiljöer ska hanteras och tas tillvara som resurser i ett växande Gävle samt hur det proaktiva kulturmiljöarbetet ska bedrivas. Det kan exempelvis handla om hur vi ska sprida kunskap och information om våra värdefulla kulturmiljöer. Slutligen behövs ett policydokument som beskriver hur Gävle kommuns egna fastigheter och anläggningar av kulturhistoriskt värde ska förvaltas.

Ansvar för att verka för ett mer hållbart resande ligger hos Samhällsbyggnad Gävle. För att nå målen i översiktsplanen, i Miljöstrategiska programmet samt Trafikstrategin om en långsiktigt hållbar stad behöver bilåkandet minska till förmån för mer hållbara transportsätt. En ny **trafikstrategi eller SUMP** (Sustainable Urban Mobility Plan) behöver därför tas fram. Likaså behövs en **Gångplan** och en revidering av befintlig **Cykelplan**.

Samhällsbyggnad Gävle utför på uppdrag av Övergripande planering, arbetet med att driva, planera och genomföra **exploateringsprojekt**. För att säkra översiktsplanens mål att bygga bostäder och en långsiktigt hållbar stad med kvalitet är det av största vikt att Övergripande planering sammanväger bostadsförsörjningsprogrammet, markförvävsstrategin, lokalförsörjningsplanen samt förtättnings-, omvandlings och utbyggnadsstrategin och tillhörande program inför beslut om att initiera ett exploateringsprojekt. Övergripande planering ansvarar för prioriteringen och hanteringen av nya förfrågningar som kan komma att påverka genomförandet av översiktsplanen. För att effektivisera och möjliggöra ett genomförande är det viktigt att omfattningen och prioriteringen av investeringar och exploateringar samordnas då dessa projekt ofta har behov av samma resurser.

För att tydliggöra arbetet med exploateringar och markförvärv bör en **Riktlinje för byggklar mark för näringslivet** (se Kommunledningskontoret) tas fram på uppdrag av Kommunledningskontoret.

Översiktsplanen och Miljöstrategiska programmet slår fast att Gävle ska undvika att exploatera brukningsbar jordbruksmark. **Riktlinjer vid exploatering av**

jordbruksmark behöver tas fram för att vid förfrågningar kunna göra lokaliseringsstudier, konsekvensanalyser och lämpliga avvägningar avseende exploatering av jordbruksmark.

Socialtjänst Gävle

För socialtjänsten är bostadsbristen i Gävle mycket påtaglig. Idag finns ett akutboende för cirka 140 personer i Gavlegårdarnas före detta kontorslokaler vid Hemsta. På akutboendet bor företrädesvis barnfamiljer som är bostadslösa och som inte har uttalade sociala problem. Bostadsbristen gör även att det är svårt att skriva ut personer från behandlingshem eftersom de inte finns tillgängliga bostäder, trots att det är personer som bedöms klara av ett eget boende. Färdigbehandlade personer blir kvar på behandlingshem längre än nödvändigt, vilket ger en resursineffektivitet.

Socialtjänst Gävle ser behov av att deras frågor och perspektiv hanteras i flera andra övergripande styrdokument. I **Riktlinjer för bostadsförsörjning** (se kommunledningskontoret) är det viktigt att till exempel frågor kring olika upplåtelseformer hanteras och hur underskottet på bostäder skulle kunna avhjälpas genom satsningar på nyproduktion av prisvärda hyresrätter inom allmännyttan. Den **risk- och sårbarhetsanalys** (se kommunledningskontoret) som ska finnas bör hantera frågor kring social oro, en fråga som kräver brett proaktivt arbete men som blir aktuell hos socialtjänsten om problemen väl uppstår. För att motverka segregation och utanförskap ser socialtjänsten ett värde av att bygga en blandad stad med tanke på upplåtelseformer och bostadstyper. Bostadsområdenas utformning och sammansättning av bostäder påverkar till exempel i vilken grad det finns risk för segregation i skolorna. Förvaltningen deltar därför gärna i arbetet med, **Förtätnings-, omvandlings- och utbyggnadsstrategin** (se kommunledningskontoret) för Gävle stad.

Det är många som besöker Socialtjänst Gävle och därför finns ett stort behov av en central placering med goda kollektiva kommunikationer. De lokalbehov som Socialtjänst Gävle har, både för sin personal och för sina kunder, hanteras i förvaltningens **lokalresursplan**.

Omvårdnad Gävle

I sin planering utgår omvårdnadsförvaltningen från de befolkningsprognoser som levereras från kommunens kommunledningskontor. Nu pekar befolkningsprognoserna på att vi blir 120 000 invånare år 2030. Prognoserna visar också att vi kommer att bli fler äldre procentuellt sätt, vilket ställer ökade krav på omvårdnadsförvaltningen.

I ett växande Gävle är det viktigt att tillgodose även omvårdnadsförvaltningens behov för sina kunder och sin verksamhet. Det är viktigt att lokaliseringen av särskilda boenden eller trygghetsboenden kommer in tidigt i planeringen av Gävles utbyggnad. Därför är det viktigt att **Riktlinjer för bostadsförsörjning** (se Kommunledningskontoret) även berör Omvårdnadsförvaltningens behov av olika typer av boenden. Omvårdnadsnämnden tar beslut om sin **Boendepplan** årligen i april månad. Planen redogör för hur befolkningsutvecklingen och åldersstrukturen i kommunen påverkar behovet av utbyggnaden av olika typer av särskilda boendeformer. Omvårdnadsförvaltningens långsiktiga planering

avseende andra typer av lokalresurser fastställs i deras **lokalresursplan** som är kopplad till den kommunövergripande lokalresursplanen.

Utbildning Gävle

Utbildningsförvaltningen i Gävle ansvarar för förskolor, grundskolor, särskolor och gymnasieskolor i kommunen. I sin planering utgår utbildningsförvaltningen från de befolkningsprognoser som levereras från kommunens kommunledningskontor. Nu pekar prognoserna på att vi blir 120 000 invånare år 2030.

Inom utbildningsförvaltningen startade 2011 en process inom arbetet att uppnå likvärdig skola med hög kvalitet. Arbetet präglas av en bred politisk enighet. Utbildningsförvaltningen har redovisat att det finns ett behov av lokaler för förskola, grundskoleutbildning och gymnasieutbildning i centrala Gävle. Det största behovet är av lokaler för åk 7-9 i grundskolan och för gymnasieskolan. Utbildningsförvaltningen har i en utredning kommit fram till att en skola f-6 bör planeras för minst 200 elever. I det flesta fall bör en skola vara större än så för att klara de krav som finns och kunna upprätthålla en god kvalitet och säkra specialresurser.

I den översiktliga planeringen är det viktigt att beakta utbildningsfrågan. Om en utbyggnadsriktning kräver en ny skola blir det kostsamt och får stor samhällsekonomisk betydelse. Särskilt om en annan utbyggnadsriktning inte kräver en ny skola. Det är alltså viktigt att utbildningsförvaltningen är delaktig i och informerad om de planeringsprocesser som pågår, för att i god tid hinna planera för eventuella nya skolor.

Utbildning Gävle anser att det är viktigt att fundera över krav på friyta för skolor och förskolor när staden ska förtätas. Gävle har idag höga krav på storleken friyta per barn, vilket kan göra det svårt att få plats med skolor och förskolor när staden växer. Det är därför angeläget att fundera över hur frågan ska angripas, om ett synsätt med mer flexibla ytor som kan användas under olika delar av dygnet för olika målgrupp och funktion är möjligt? Ett ställningstagande bör göras i en **policy för friytor till skolor och förskolor**.

Skolans långsiktiga lokalplanering samlas i en lokalresursplan för Utbildning Gävle vilken då omfattar förskola, grundskola samt gymnasieskola. Planen uppdateras årligen och blir en del av kommunens samlade **lokalresursplan**.

AB Gavlegårdarna

Gavlegårdarna arbetar utifrån sina **ägardirektiv**. I dagsläget sträcker sig ägardirektivet till 2020 och den konkreta planeringen sträcker sig fram till 2021. Ägardirektivet anger att AB Gavlegårdarna ska bygga minst 150 hyresrätter per år. Under 2017 kommer Gavlegårdarna att ta fram en **affärsplan för 2018-2023**, i vilken översiktsplanen för Gävle kommun blir ett viktigt underlag.

Gavlegårdarna har ett väl utvecklat bosocialt arbete och kan därmed vara en viktig aktör i arbetet med att uppnå målen om social hållbarhet i allmännyttans bostadsbestånd. För att det ska vara möjligt krävs fortsatta resurser på det bosociala arbetet. Det är även värdefullt att Gavlegårdarna lyfter fram och berättar om de insatser som görs. Både för att inspirera andra aktörer till

liknande arbete men också för att ge möjlighet till ökad samverkan mellan olika aktörer inom det bosociala arbetet.

Riktlinjer för bostadsförsörjning (se Kommunledningskontoret) ska ange hur Gävle ska klara av att uppfylla kraven om bostadsförsörjning i kommunen. Ett viktigt verktyg inom bostadsförsörjningsarbetet är ett allmännyttigt bostadsbolag. Därför blir riktlinjerna för bostadsförsörjning ett underlag med stor betydelse för Gavlegårdarna.

Den politiska majoriteten är enig om att Gävle kommuns invånarantal behöver öka och att det behövs fler bostäder. Det finns däremot inte en politisk enighet kring allmännyttans roll framöver och om allmännyttans andel på bostadsmarknaden ska vara lika stor som idag. Gavlegårdarna har därför inte möjlighet att fastställa strategiska dokument med en längre tidshorisont än vad ägardirektivet ger utrymme för. Bolaget har en god kännedom om befolkningsmålet i översiktsplanen men anpassar sin verksamhet i första hand efter fastslagna ägardirektiv och affärsplan.

Gavlefastigheter AB

Gavlefastigheter har i uppdrag att främst förvalta beståndet av kommunala verksamhetslokaler. Det innebär att, förutom att förvalta befintliga fastigheter, även vara delaktig i nya investeringar som görs i fastighetsbeståndet. Drift och investering av fastigheter är en stor post i den kommunala budgeten och det är därför väsentligt att arbetet sker långsiktigt och strategiskt.

Det finns behov av att se över gällande **Fastighetsstrategi för tillväxt** (se Kommunledningskontoret) så att den stödjer både nuläges- och utvecklingsbehov och därmed ger förutsättningar för en god strategisk planering. Utöver en reviderad Fastighetsstrategi för tillväxt krävs en **samlad lokalresursplan** (se Kommunledningskontoret) som beskriver hur samtliga förvaltningars framtida lokalbehov skall tillgodoses. Till den samlade lokalresursplanens ställningstaganden behöver även **Markförvärvsstrategin** (se Kommunledningskontoret) kopplas.

Gävle Energi AB

Gävle Energi ansvarar för elnät, fiber, fjärrvärme samt fjärrkyla inom Gävle kommun. Gävle Energi har en egen kraftvärmeverksanläggning i Johannes kraftvärmeverk och äger 50% i en samägd anläggning i Bomhus Energi samt flera kraftstationer längs Gavleån. Gävle Energi ansvarar även för drift- och underhåll av kommunens gatubelysning, vilket är en förutsättning för att skapa trygghet för kommuninnevanorna.

Bolaget arbetar utifrån en **strategisk plan för Gävle Energi** med målår 2025. Det är ett övergripande dokument som beskriver vilka mål verksamheten ska styras mot. För mer konkreta insatser och utbyggnadsplaner hänvisas till kommunens övriga planeringsprocess där Gävle Energi försöker svara på kommunkoncernens behov. Översiktsplanen blir därför ett viktigt dokument för Gävle Energi och bolaget har även en representant med som remissinstans i det löpande detaljplanearbetet.

I planeringen av stadens utbyggnad genom förtätning och när staden växer utåt behöver Gävle Energis produktionsanläggningar värnas genom skyddsavstånd

till bostäder. Om klagomål uppstår på grund av störningar från till exempel ett värmeverk blir det en dyr kommunal kostnad att hitta alternativ lokalisering samt att flytta en produktionsanläggning.

För att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle ser Gävle Energi ett stort behov av att hålla fokus på klimatfrågor och att ha en uppdaterad **risk- och sårbarhetsanalys** (se Kommunledningskontoret). Risk- och sårbarhetsanalysen är viktig både ur ett produktionsperspektiv, utifrån risker avseende vattenverk och värmeverk, men är också viktigt för att vara i framkant vad gäller klimatneutrala energikällor.

Gävle Energi ser ett behov av att planera för kommande större utbyggnader och ombyggnader i elnät, fjärrvärmenät samt fibernät. Därför bör en **kapacitetsutredning för el, fjärrvärme och fiber** (se Kommunledningskontoret) göras i koppling till översiktsplanen. Kommunledningskontoret bör ansvara för arbetet men behöver stöd från Gävle Energi i framtagandet.

Gävle Hamn AB

Gävle hamn är en viktig kommunikationsnod och aktör för näringslivet i Gävle kommun och hela Gävleborgsregionen. Gävle hamn är även utpekad som riksintresse för kommunikationer. Hamnen har därför en viktig roll i att uppnå målet om en ekonomiskt hållbar tillväxt och Gävle som tillväxtmotor i regionen.

Gävle hamn ser stora affärsmässiga möjligheter att utveckla hamnverksamheten i Gävle. För Fredriksskans räknar man med ökade godsflöden motsvarande en dubbling fram till 2030 och med tredubbling till 2040-2050 mot dagens cirka 6 miljoner ton/år. Ökningen förväntas bli ungefär lika stor inom alla trafikslag, det vill säga dubbling/tredubbling inom såväl sjö, järnväg som väg. Gävle hamn ser dock goda förutsättningar för att vägvolymer kommer att köras med fordon som drivs av el eller alternativa bränslen. En ny elektrifierad järnvägsanslutning kommer att byggas över Näringen, vilket förbättrar ledtider för godstransporter på järnväg avsevärt. Gävle Hamn har även förhoppningar om en framtida investering i en elektrifierad bana för vägfordon från Borlänge ut till Fredriksskans, alltså ett fullskaleprojekt av nuvarande demonstrationsprojekt utanför Sandviken.

Utöver den trafikökning som förväntas utifrån volymökningen i hamnområdet, förväntas en trafikökning ut till Fredriksskans utifrån det logistikområde med lagerverksamhet, småskalig industri och kontor som planeras i anslutning till hamnområdet på norra sidan av Bönavägen.

För Granudden, på den södra sidan Gävlebukten, gör flaskhalsarna i trafiken att de investeringar som gjorts inte kan nyttjas fullt ut. Det gäller framför allt de muddrings- och landutvecklingsarbeten som genomfördes på Granudden 2012-2014. Det nya förslag på sträckning av riksväg 56 som möjliggör förlängning mot riksväg 76 och ytterligare förlängning mot Granudden är därför mycket intressant ur hamnens perspektiv.

Idag arbetar Gävle hamn utifrån en **Masterplan för hamnen 2040**. Den innehåller bland annat precisering av riksintresset för kommunikationer samt analyser av verksamheten och utvecklingsmöjligheter.

För Gävle hamn är det viktigt att det tas fram en **fördjupad översiktsplan för Avan, Fredriksskans och Granudden** (se vidare geografiska utredningar i nästa kapitel) för att avväga olika motstående intressen mot varandra. Det finns idag en fördjupad översiktsplan över delar av området som i delar är inaktuell. Samhällsbyggnadsutskottet bör ge i uppdrag att ta fram en fördjupad översiktsplan för området.

Med tanke på det ökade transportbehov som Gävle hamn räknar med är det viktigt att säkerställa en hög kapacitet på tillfartsvägar från E4/E16. Det är också viktigt att nödvändiga åtgärder görs på dessa vägar, bland annat avseende skydd för Valboåsens vattentäkt, eftersom det handlar om transportleder för farligt gods. Det är frågor som bör belysas i **Infrastrukturstrategin** (se kommunledningskontoret).

Gästrik Räddningstjänst

Gästrik Räddningstjänsts verksamhet påverkas i stor utsträckning av hur och var Gävle växer. Räddningstjänsten behöver därför vara uppdaterad på den kommunala översiktsplaneringen för att kunna bedöma vilka risker som samhället ställs inför. Faktorer som påverkar är hur hög bebyggelsen blir, hur trafikflöden och framkomligheten fungerar och hur det ser ut med försörjning av brandvatten. En fråga som har blivit allt mer aktuell är också social oro. Om det uppstår social oro i bostadsområden kan det få stora konsekvenser för räddningstjänstens arbete.

Placeringen av Trygghetens hus är en aktuell och viktig strategisk fråga. Etableringen i Kungsbäck, strax väster om E4 har både för- och nackdelar och har godkänts av Räddningstjänsten. Utifrån översiktsplanens mål och den nya placeringen av Trygghetens hus behöver Räddningstjänsten i ett längre perspektiv utreda om det är nödvändig att bygga ytterligare en station. Stora utbyggnader i områden som Furuviik och Södra Bomhus kan bli svåra att täcka med den beslutade lokaliseringen.

Det finns en regional risk- och sårbarhetsanalys som ska brytas ner på lokal nivå. Den kommunala **risk- och sårbarhetsanalysen** (se Kommunledningskontoret) ska uppdateras varje mandatperiod och Räddningstjänsten framhåller vikten av att ha en aktuell risk- och sårbarhetsanalys.

Gästrik Vatten

Utbyggnaden av vatten och avlopp är stora infrastrukturinvesteringar och Gävles utbyggnad behöver anpassas till hur kapaciteten ser ut i vatten- och avloppsnätet samt var det så kallade kapacitetströsklarna finns. För att få en god samhällsekonomi behöver de investeringar som görs inom vatten och avlopp utnyttjas ordentligt för att få täckning för kostnaderna. I översiktsplanen har frågorna berörts men de är inte utredda i detalj. Det krävs därför ett strategiskt arbete där olika områden och utbyggnadsetapper ställs mot varandra för att prioritera vilka områden som bör byggas ut först. Eftersom det finns kapacitetsbrister i VA-nätet behöver det även göras prioriteringar mellan näringslivets behov och de behov nya bostäder innebär.

De senaste åren har sårbarheten dricksvattentäkten Valboåsen tydliggjorts alltmer. Vattentäkten har dessutom utpekats som riksintresse för dricksvattenförsörjning. Framtagande av en **strategi för vattentäkten Gävle-Valboåsen** (se kommunledningskontoret) pågår för att klargöra vad som är möjligt avseende markanvändning och exploatering, på och i närheten av Valboåsen, utan att äventyra dricksvattentäkten.

Om Gävle växer i avsedd takt visar beräkningar att det behöver byggas ett nytt reningsverk kring år 2030, vilket gör att frågan om avlopp behöver utredas. Att planera för ett nytt reningsverk är ett långsiktigt arbete. Ett nytt reningsverk kan också föranleda andra viktiga strategiska ställningstaganden, till exempel om processvatten ska skapas av avloppsvatten. Om det ska göras stora tekniska omställningar krävs det att besluten tas i tidiga skeden. En **utredning om behov och lokalisering av nytt avloppsreningsverk** bör genomföras av Gästrike Vatten

Gävle är helt beroende av Valboåsens vattentäkt, vilket gör kommunens dricksvattenförsörjning sårbar. Det bör därför initieras ett arbete med att **utreda behov och möjlighet av ytterligare dricksvattentäkt**.

Gästrike Vatten lånar ut resurser för att projektleda ett utvecklingsprojekt avseende dagvatten, kallat iWater. Kommunledningskontoret är projektägare och ansvarig. Målet är att projektet ska leda fram till en tydligare och bättre dagvattenhantering och mynna ut i en dagvattenpolicy med ansvarsfördelning.

Gästrike Återvinnare

I samband med att invånarantalet växer ökar kraven på och behovet av avfallshantering och återvinning. Vid nybyggnationer är det viktigt att se hur avfallshanteringen kan lösas på ett så effektivt sätt som möjligt och Gästrike Återvinnare är gärna med tidigt i planeringsprocessen för att framhålla önskemål och behov. Om staden växer kan det också bli aktuellt att anlägga ytterligare en återvinningscentral i Gävle.

Idag arbetar Gästrike Återvinnare efter en **Renhållningsordning- och avfallsplan** som är antagen av kommunfullmäktige och sträcker sig till 2020. Planen revideras vart fjärde år men med anledning av översiktsplanens mål och ambitioner är det aktuellt att påbörja en revidering. Utöver en aktuell Renhållningsordning- och avfallsplan är det önskvärt att utreda hur avfallshanteringslösningar bör se ut vid nybyggnation. En **policy avseende insamlingslösningar**, som klargör vilken typ av insamlingslösning som är lämplig i olika typer av bostadsområden vore ett värdefullt verktyg i planeringen.

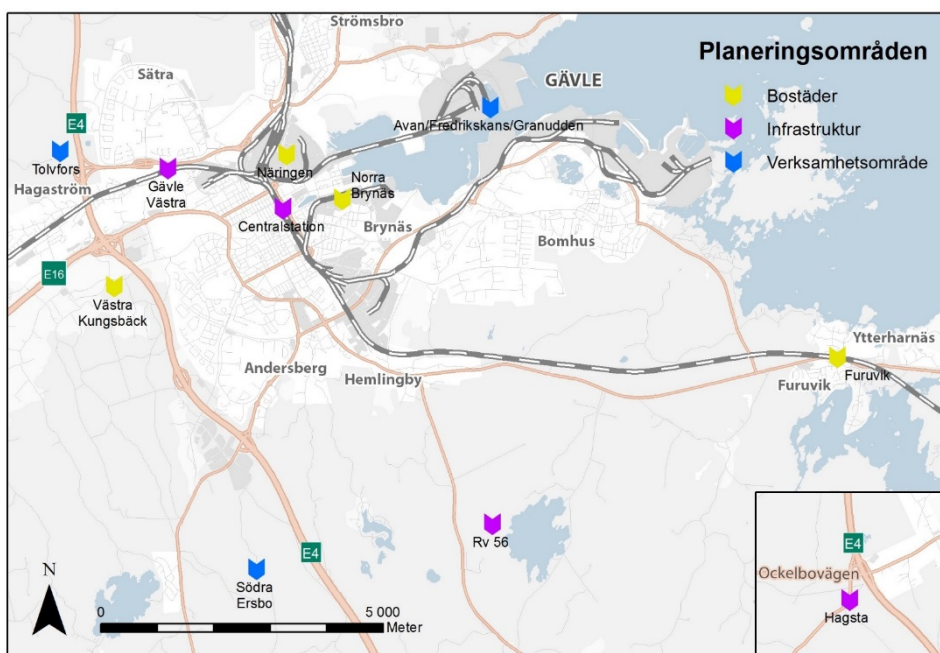
Planering i olika geografiska områden

Utöver de tematiska utredningar och strategier som krävs för att nå målen i översiktsplanen har det identifierats ett antal geografiskt strategiska områden. Många av dessa områden kräver olika utredningar, program och strategier för att klargöra ställningstagande kring markanvändning.

För att kunna planera staden på ett effektivt och samordnat sätt är det viktigt att göra fördjupade översiktsplaner, planprogram eller andra utredningar inför exploatering för att lyfta fram de utmaningar och den tidsåtgång som krävs för olika processer och insatser. I dessa tidiga utredningar förtydligas vilka kommunala investeringar som krävs för exploateringen, vilket gör det möjligt att ta betalt för nödvändiga investeringar när marken säljs till exploatörer. Om det inte tidigt i processen finns en bild av vilka kommunala investeringar en exploatering kräver, är risken stor att kommunen ensam får bära kostnaderna. Om den övergripande planeringen brister finns risk att det inte är tydligt vad som krävs för ett genomförande. Det vore även positivt om det fastslogs samordningsplaner i stora utbyggnadsprojekt där budget och genomförande kan samordnas mellan kommunala bolag och förvaltningar.

Utredningar i strategiskt intressanta geografiska områden kan antingen göras genom fördjupade översiktsplaner enligt PBL, genom program för detaljplan enligt PBL eller genom andra översiktliga utredningar som inte är lagstyrda. I vissa fall finns dokument som behöver revideras, då anges det.

Insatserna är indelade i en prioritetsordning mellan 1-3. Vissa insatser kräver långa planeringsprocesser och det är därför inte möjligt att sätta en tid för färdigställande. Prioritet 1 innebär att planeringsarbete kommer att påbörjas innan 2020, prioritet 2 att planeringsarbetet kommer att starta under 2020-2025 samt prioritet 3 mellan 2025-2030.

Sammanställning i tabell

Nedan sammanställs samtliga geografiska områden som kräver vidare utredning.

FÖP=Fördjupad översiktsplan

OKB=Ostkustbanan

DP=Detaljplan

ÅVS=Åtgärdsvalsstudie

Var	Vad	Ytterligare åtgärder som krävs	Prioritet och tidplan
Norra Brynäs/Altasområdet	Nytt program för DP eller flera DP:ar		Prioritet 1. DP-arbete påbörjas 2018
Verksamhetsområde söder om Ersbo	FÖP finns för Ersbo, nytt program för DP eller FÖP för ett större område		Prioritet 1. DP-arbete start 2019. Genomförande 2021
Tolvfors verksamhetsområde	Förstudie inför ny FÖP. Del av järnvägsplan för Bergslagsbanan och OKB samt ny vägplan.	Anslutning teknisk infrastruktur, E4, Ny OKB	Prioritet 1. Förstudie klar 2017. Beroende av beslut/utbyggnad OKB
Ny dragning av Rv56 och Rv76	ÅVS beställd		Prioritet 1. Påbörjat genomförande 2020
Omvandling på Näringen	Förstudie inför stadsdelsomvandling	Utredning om alternativa lokaliseringar, avtal med staten om OKB, godsbangård samt bostadsbebyggelse	Prioritet 1. Efter omlokalisering utretts (Tolvfors verksamhetsområde). 2018=>
Furuvik, ortsutveckling i stationsnära läge	Inaktuell FÖP finns, nytt program för DP eller FÖP	Större VA-investeringar	Prioritet 1. Påbörja FÖP 2019
Gävle Central, nytt regionalt resecentrum med stadsförnyelse	Finns inaktuell FÖP, förstudie pågår. Ny FÖP eller program behövs samt järnvägsplan.	Ny OKB	Prioritet 2. Utredning 2018=> Färdigställande 2030
Hamnutveckling Avan/Fredrikskans/Granudden	Inaktuell FÖP finns, nytt program för DP eller FÖP. Utredning av ny lokalisering för kommunens snötipp görs innan	Infrastrukturstrategi, infrastrukturåtgärder	Prioritet 2. Påbörjas 2020

	FÖP:en med prioritet 1.		
Gävle stad	Revidering av befintlig FÖP. Flera tematiska tillägg är under framtagande som underlag inför revidering.	Förtättnings-, omvandlings- och utbyggnadsstrategi Infrastrukturstrategi Grönstrategi	Prioritet 2. Påbörja revidering av FÖP 2020
Gävle Västra, ny regional tågstation med stadsdelsförnyelse	ÅVS pågår och järnvägsplan ska tas fram. Ny FÖP eller program för detaljplan.	Ny OKB	Prioritet 2. Teknisk utredning klar 2018. Program 2020
Västra Kungsbäck	Förstudie inför ny FÖP.	Sanering av sprängämnen, VA-investeringar, kommunal service, infrastruktur-satsningar	Prioritet 3. FÖP påbörjas 2020
Hägsta regional tågstation	Nytt program för DP. Del av järnvägsplan för OKB.	Ny OKB	Prioritet 3. I samband m dubbel-spår Gävle – Kringlan i nationell plan

Norra Brynäs/Atlasområdet

Vad?

En geografisk avgränsad utredning bör tas fram för området.

Varför?

Södra Skeppsbron tillsammans med norra Brynäs, Atlasområdet och Södra Hucken är ett viktigt strategiskt område i Gävle. Området ligger centralt och det finns goda möjligheter till att omvandla redan ianspråktagen mark till attraktiva bostadsområden och vattennära stadsdelar. Att utveckla området skulle stärka Gävles identitet som kuststad och möjliggöra kopplingar mellan Brynäs och Gävle strand. Eventuellt ska utredningen även omfatta förändringar (flytt eller utveckling) av Duvbackens avloppsreningsverk.

Hur?

Samhällsbyggnadsutskottet bör beställa ett program för detaljplan, en fördjupad översiktsplan eller en övergripande utredning för området. Eventuellt ska uppdraget kombineras med Gästrike Vatten.

När?

Prioritet 1.

Planarbete påbörjas 2018.

Vilka investeringar krävs?

Ett genomförande kräver i första hand utredningsresurser och planeringsresurser på Samhällsbyggnad Gävle och KLK/Övergripande planering men eventuellt även Gästrike Vatten.

Verksamhetsområde söder om Ersbo

Vad?

En ny fördjupad översiktsplan eller program för detaljplan för verksamhetsområde söder om befintligt verksamhetsområde i Ersbo och med koppling till ny sträckning av riksväg 56 samt anslutning till riksväg 76.

Varför?

Gävle kommun är i behov av fler områden för verksamhetsetableringar. Området är inte planlagt men ger goda möjligheter för utveckling i och med eventuellt ny dragning av riksväg 56 och anslutning till riksväg 76.

Hur?

Samhällsbyggnadsutskottet bör beställa ett program för detaljplan. Arbetet bör ske i nära samarbete med Gävle kommuns näringslivsenhet.

När?

Prioritet 1.

Detaljplanearbete påbörjas 2019, genomförande 2021.

Vilka investeringar krävs?

Planeringen av verksamhetsområdet bör invänta dragning av riksväg 56 innan det påbörjas. Ett genomförande kräver i första hand utredningsresurser och planeringsresurser på KLK/Övergripande planering och Samhällsbyggnad Gävle.

Tolvfors verksamhetsområde

Vad?

En geografiskt avgränsad utredning bör tas fram som klargör förutsättningar och möjligheter vid det planerade logistikområdet vid Tolvfors.

Varför?

Den nya Ostkustbanan planeras få en ny sträckning, vilket innebär en möjlighet att skapa ett logistiknav strax norr om Tolvfors med närhet till både järnväg, E4 och E16. För att dra största nytta av investeringarna blir det viktigt att tänka

strategiskt vad gäller markanvändning och utveckling. För att skapa de bästa förutsättningarna krävs omfattande utredningar.

Hur?

Samhällsbyggnadsutskottet har beställt en förstudie som ska klarlägga förutsättningarna och beskriva det fortsatta arbetet för att utveckla området.

När?

Prioritet 1.

Förstudien beräknas klar vid årsskiftet 2017/18. I förstudien kommer det klarläggas på vilket sätt en utbyggnad av verksamhetsområdet är beroende av utbyggnad av det nya dubbelspåret.

Vilka investeringar krävs?

För genomförandet krävs stora investeringar, framför allt statliga infrastruktursatsningar men även kommunala investeringsmedel. Beroende på turordning av utbyggnaden kan det också bli fråga om kommunal förskottering av vissa statliga investeringar. I ett första skede krävs utredningsresurser på KLK/Övergripande planering och på Samhällsbyggnad Gävle.

Riksväg 56 samt 76

Vad?

En åtgärdsvalsstudie av ny sträckning av riksväg 56 samt riksväg 76.

Varför?

En utredning behöver hantera konsekvenser om en ny dragning av riksväg 56 och 76.

Hur?

Samhällsbyggnadsutskottet har beställt en åtgärdsvalsstudie. Arbetet bör ske i nära samarbete med Gävle kommuns näringslivsenhet.

När?

Prioritet 1.

Påbörja genomförande 2020. Påverkas dock helt av Trafikverkets beslut i frågan.

Vilka investeringar krävs?

Ett genomförande kräver i första hand utredningsresurser och planeringsresurser på KLK/Övergripande planering och Samhällsbyggnad Gävle.

Omvandling Näringen

Vad?

En geografisk avgränsad utredning för Näringen behövs för att förtydliga kommande markanvändning och ställningstaganden.

Varför?

Näringen är idag ett utpräglat verksamhetsområde med både större och mindre industriföretag samt kontor. Näringen har samtidigt ett mycket strategiskt läge nära centrum. Området ligger i anslutning till naturreservatet Testeboåns delta och det finns flera anledningar till varför området på sikt vore lämpligare för annan markanvändning. Det är dock ett långsiktigt arbete att omvandla ett industriområde till en annan, mindre riskfylld, verksamhet varför förutsättningarna behöver klargöras i en geografisk avgränsad utredning. En järnväg för transporter av gods till och från Gävle hamn kommer att byggas genom området, vilket behöver beaktas i framtida planering.

Diskussioner har förts med staten om ett avtal där Gävle kommun binder sig att utveckla Näringen till en modern, innovativ och hållbar stadsdel mot att staten lägger fast investeringsplanen för nya Ostkustbanan samt flytt av godsbangården.

Hur?

Planeringen av området omfattas av den kommande Förtättnings-, omvandlings- och utbyggnadsstrategin för Gävle stad. Det kommer även att krävas annan typ av utredning än PBL-planering. Det krävs förhandlingsplanering som innefattar hela konceptet med omlokaliseringar/flytt av företag samt vilka konsekvenser det ger.

När?

Prioritet 1

Tidplan beror på planeringen och utvecklingen av Tolvforsskogens verksamhetsområde, utbyggnad av nya Ostkustbanan, flytt av godsbangård, planering och utveckling av Gävle hamn samt Förtättnings- utbyggnads- och omvandlingsstrategin. Utredningsarbete kommer utifrån utfall av statliga förhandlingar påbörjas 2018.

Vilka investeringar krävs?

Ett genomförande kräver omfattande utredningsresurser och planeringsresurser på KLK/Övergripande planering och Samhällsbyggnad Gävle.

Furuvik**Vad?**

En revidering av gällande fördjupad översiktsplan eller annan geografiskt avgränsad utredning för Furuvik behövs.

Varför?

Den gällande fördjupade översiktsplanen för Furuvik tar inte höjd för den exploatering som anges i den kommuntäckande översiktsplanen. Översiktsplan Gävle kommun 2030 fastställer att 400-600 nya bostäder ska byggas i Furuvik och att det är en viktig strategisk nod med tanke på det stationsnära läget. Området är också attraktivt som besöksmål i och med Furuviksparken. Furuvik bedöms ha goda möjligheter att skapa attraktiva boendemiljöer med tanke på närheten till både kusten, Tröskan, naturen och god kollektivtrafik. Furuvik har idag en ganska spridd bebyggelsestruktur med stor potential för attraktiva bostäder, men också ett behov av mer blandad bebyggelse och tydligare struktur. Serviceutbudet är lågt, men stärks av närheten till Skutskär. Furuviksborna bör ges möjlighet att tycka till om utvecklingen av orten med tanke på att det troligen blir en omfattande bebyggelseutveckling. Övriga frågor som är viktiga att beakta är riksväg 76 som barriär genom orten samt vatten och avlopp.

Hur?

Samhällsbyggnadsutskottet bör beställa en revidering av befintlig fördjupad översiktsplan med eventuellt utökat område.

När?

Prioritet 1.

Påbörja arbete med att revidera fördjupad översiktsplan under 2019.

Vilka investeringar krävs?

Ett genomförande kräver i första hand utredningsresurser och planeringsresurser på KLK/Övergripande planering och Samhällsbyggnad Gävle.

Gävle Central**Vad?**

En geografiskt avgränsad utredning behöver tas fram för ny centralstation i Gävle.

Varför?

Centralstationen har behov av kapacitetsökning. Den nya ostkustbanan som planeras stärker Gävle centrals funktion som regional nod och kräver omfattande ombyggnad. Med tanke på de stora infrastrukturåtgärder som krävs, som bland annat fler järnvägsspår, kommer det innebära en stor omvandling som även berör omkringliggande områden som Hamntorget, Centralplan, stråk till och från centralen, tunnlar under järnvägen, Fältskärsleden, Magasinsområdet på Alderholmen med mera.

Hur?

Projektet behöver ske i flera steg med ett helhetsgrepp för Gävle central, inte bara utifrån spårbredder och angöring till centralen, utan för hela den omgivande staden.

Samhällsbyggnadsutskottet har gett avdelningen Övergripande planering i uppdrag att påbörja planeringen. Trafikverket är en viktig aktör i arbetet, tillsammans med fastighetsägare och fastighetsutvecklare i området men även många fler aktörer.

När?

Prioritet 2.

Under 2017 kommer en målbild för området att tas fram och under 2018 påbörjas stadsutvecklings- och förnyelseprojekt. Från 2019 och framåt kan då arbetet med detaljplaner och exploateringsprojekt påbörjas.

Färdigställande av centralstationen beräknas till 2030 men påverkas helt av Trafikverkets beslut i frågan.

Vilka investeringar krävs?

För genomförandet krävs stora investeringar, framför allt statliga infrastruktursatsningar men även kommunala investeringsmedel. I ett första skede krävs utredningsresurser på KLK/Övergripande planering och på Samhällsbyggnad Gävle.

Avan/Fredrikskans/Granudden

Vad?

En ny geografiskt avgränsad utredning som klargör hamnens behov och utvecklingsområden samt påverkan av hamnens influensområde som definierats i Trafikverkets översyn av riksintresset Gävle Hamn. En lokaliseringsstudie bör även göras som ser över alternativa lokaliseringar för snötippen.

Varför?

Den befintliga fördjupade översiktsplanen är inaktuell. En ny geografiskt avgränsad utredning är nödvändigt för att hantera de nya förhållanden som gäller och hamnens utvecklingsmöjligheter. Hamnen är mycket viktig för Gävle kommun och för hela regionen. Utredningen ska peka ut hur och var hamnen kan utveckla verksamheten framöver och vid behov expandera. I ett förnyat planeringsarbete behöver det utredas vilka infrastrukturlösningar som krävs för att klara av de ökade trafikflödena. En fördjupad översiktsplan behöver även peka på markområden där det är möjligt att expandera hamnverksamheten. Det krävs också nya detaljplaner för vissa delar av hamnens närområde för att klargöra markanvändning utifrån skydds- och bullerzoner.

Gävle hamn önskar i närtid expandera på den befintliga snötippen. Därför behöver en ny lokalisering för kommunens snötipp utredas. Utredningen har prioritet 1 och kommer därför genomföras innan den fördjupade översiktsplanen.

Hur?

Samhällsbyggnadsutskottet bör beställa en fördjupad översiktsplan. Arbetet bör ske i nära samarbete med hamnen och Gävle kommuns näringslivsenhet.

När?

Förslag: Prioritet 2.

Påbörjas 2020. Påverkas av Trafikverkets och andra berörda aktörers beslut i frågan.

Vilka investeringar krävs?

Ett genomförande kräver i första hand utredningsresurser och planeringsresurser på KLK/Övergripande planering och Samhällsbyggnad Gävle.

Översiktsplan Gävle stad**Vad?**

En revidering av Översiktsplan Gävle stad (antagen KF 27 april 2009).

Varför?

Befintlig Översiktsplan Gävle stad tar inte höjd för den befolkningsökning som Översiktsplan Gävle kommun 2030 anger. I den nya kommuntäckande översiktsplanen fastställs att det inom staden behöver byggas 8000 nya bostäder om 120 000 gävlebor ska bo här år 2030. I Översiktsplan Gävle stad har möjliggjorts för 2800 – 6650 bostäder varav en stor del redan har förverkligats.

Hur?

Samhällsbyggnadsutskottet bör beställa en revidering av Översiktsplan Gävle stad.

När?

Prioritet 2.

Ett första steg i att revidera den fördjupade översiktsplanen är att ta fram tematiska tillägg till översiktsplanen för förtätning/omvandling/utbyggnad, grönstruktur samt infrastruktur. När dessa tematiska tillägg är antagna kommer de att utgöra viktiga underlag i revideringen av Översiktsplan Gävle stad och beroende på utfallet av de tre strategierna genomförs en större eller mindre revidering. Revidering av fördjupad översiktsplan påbörjas tidigast 2020.

Vilka investeringar krävs?

Ett genomförande kräver omfattande utredningsresurser och planeringsresurser på Samhällsbyggnad Gävle och KLK/Övergripande planering.

Gävle Västra, ny regional tågstation med stadsdelsförnyelse**Vad?**

En geografiskt avgränsad utredning bör tas fram som klargör förutsättningar och möjligheter vid den planerade tågstationen vid Gävle Västra.

Varför?

Den nya Ostkustbanan planeras få en ny sträckning, vilket möjliggör en tågstation vid Gävle Västra strax norr om Gävle sjukhus. Den planerade tågstationen innebär att en ny infrastrukturnod skapas där det blir viktigt att tänka strategiskt vad gäller markanvändning och utveckling. För att skapa de bästa förutsättningarna för lokaliseringen krävs omfattande utredningar.

Hur?

Samhällsbyggnadsutskottet har beställt en teknisk utredning. Denna ska klargöra de mer tekniska förutsättningarna och utrymmesbehoven för tågstationen. Därefter bör ett program för området beställas för att klargöra förutsättningarna i ett större angränsande område.

När?

Prioritet 2.

Den tekniska utredningen beräknas klar vid halvårsskiftet 2018, och därefter bör arbetet med program 8, ske under 2020. Påverkas helt av Trafikverkets beslut i frågan.

Vilka investeringar krävs?

För genomförandet krävs stora investeringar, framför allt statliga infrastruktursatsningar men även kommunala investeringsmedel. En ambition är att attrahera privata exploitörer samt även Region Gävleborg i form av den utveckling som sker av Gävle Sjukhus. I ett första skede krävs utredningsresurser på KLK/Övergripande planering och på Samhällsbyggnad Gävle.

Västra Kungsbäck**Vad?**

En geografiskt avgränsad utredning behöver tas fram.

Varför?

Västra Kungsbäck utgör tillsammans med området strax norr och öster om Backa by ett strategiskt område för bland annat bostadsbebyggelse. Området är stort och utgörs av tidigare övningsfält till regementet. En process pågår där Gävle kommun ska få möjlighet att förvärva marken från Fortifikationsverket. Västra Kungsbäck ligger nära Gävle stad och har mycket goda kommunikationer genom närheten till både E4 och E16. Dessutom är det ett populärt strövområde, vilket gör möjliggör en ny stadsdel med goda rekreativsmöjligheter. Inom före detta övningsfältet finns dock risk för oexploaterad ammunition. Därför krävs saneringar innan det kan bebyggas. Saneringen är ett omfattande och kostsamt ingrepp varför det behöver utredas vilka delar som är nödvändiga att sanera samt till vilken ambitionsnivå.

Hur?

Samhällsbyggnadsutskotten bör beställa en geografiskt avgränsad utredning.

När?

Prioritet 3.

Arbete med fördjupad översiktsplan påbörjas 2020. Arbetet är helt beroende av Fortifikationsverkets sanering.

Vilka investeringar krävs?

Ett genomförande kräver i första hand utredningsresurser och planeringsresurser på KLK/Övergripande planering och Samhällsbyggnad Gävle. En sanering av OXA är ett kostsamt och genomgripande ingrepp men troligen nödvändigt av de områden som ska bebyggas.

Hagsta**Vad?**

En geografiskt avgränsad utredning bör tas fram som klargör förutsättningar och möjligheter vid den planerade tågstationen i Hagsta.

Varför?

Den nya Ostkustbanan planeras få en ny sträckning vilken möjliggör en tågstation vid Hagsta, väster om serviceorten Bergby. Den planerade tågstationen innebär att en ny infrastrukturnod skapas där det blir viktigt att tänka strategiskt vad gäller markanvändning och utveckling. En tågstation vid Hagsta möjliggör effektiv arbetspendling från hela Hamrångebygden. För att skapa de bästa förutsättningarna för lokaliseringen krävs omfattande utredningar.

Hur?

Samhällsbyggnadsutskottet bör uppdra att beställa nödvändiga externa utredningar. I första hand handlar det om en utredning av hur Hamrångebygden ska kollektivtrafikförsörjas på sikt (tåg eller buss). Om detta visar att tåg är en bra lösning, behöver ett program för Hagsta beställas där även exploateringsmöjligheter vägs in.

När?

Prioritet 3.

Tidpunkten är avgörs av när dubbelspårssträckan Gävle-Kringlan kommer med för utbyggnad i den nationella planen.

Vilka investeringar krävs?

För genomförandet krävs stora investeringar, framför allt statliga infrastruktursatsningar men även kommunala investeringsmedel. I ett första skede krävs utredningsresurser på KLK/Övergripande planering och på Samhällsbyggnad Gävle.

Uppföljning av översiktsplanen

Aktualisering

I och med att samhället förändras behöver översiktsplanen revideras med jämna mellanrum för att hållas aktuell. Enligt plan- och bygglagen ska kommunens översiktsplan vara aktuell för att kunna vägleda i bygglov, tillstånd enligt miljöbalken och frågor som berör byggande, användning av mark och vatten, samt hushållning med naturresurser. Detta är viktigt även för att den regionala och statliga planeringen ska kunna väga in kommunens ställningstaganden, exempelvis vid planering av ny infrastruktur. I översiktsplanen har kommunen möjlighet att ta ställning till regionala och statliga intressen.

Översiktsplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. Däremot kan den påverka utfall vid prövningar av frågor rörande mark- och vattenanvändning i kommunen. Därför krävs att översiktsplanen är aktuell.

Kommunfullmäktige ska under varje mandatperiod besluta om översiktsplanen är aktuell eller behöver revideras helt eller delvis. Det är översiktsplanen i dess helhet som ska bedömas, inklusive fördjupningar och tillägg.

Rullande översiktsplanering

För att ha en aktuell översiktsplan krävs att kommunen ständigt arbetar med översiktlig planering. Att arbeta fram en kommunövergripande översiktsplan från grunden är ett väldigt omfattande arbete. Med en stadig grund att stå på, kompetens att tillvarata, relevanta underlag och ett uppbyggt samarbete mellan kommunala förvaltningar och bolag, blir arbetet inte lika omfattande.

Genom att arbeta med ett rullande översiktsplanarbete förblir kompetensen hög och kraftiga omtag av översiktsplanen undviks. Arbetssätt behöver tas fram för att på ett strukturerat sätt kontinuerligt hålla översiktsplanen uppdaterad. En del av detta är framtagande av en genomförandeplan.

Det är viktigt att strategiska dokument inom kommunen, kopplade till mark- och vattenanvändningen, samverkar med översiktsplanen, exempelvis Inriktningsprogrammet för bostadsförsörjning. Det gör kommunens inriktning tydligare och tillämpningen av kommunala styrdokument blir enklare, men kräver en aktuell översiktsplan.

Uppföljning genomförandeplan

Översiktsplan Gävle kommun 2030 är ett långsiktigt strategiskt dokument som förhoppningsvis ska uppfattas som aktuellt under många år.

Genomförandeplanen för översiktsplanen är istället ett arbetsdokument som kommer att kräva kontinuerlig uppdatering. Genomförandeplanen ska fungera som en handlingsplan och en ”att-göra-lista” där åtgärder bockas av som genomförda samtidigt som nya tillkommer för att möta de nya krav som en ökande befolkning kommer att kräva. Uppföljningen sker i samband med bokslut och verksamhetsrapportering.

Genomförandeplanen listar de aktiviteter och åtgärder som behövs för att nå översiktsplanens mål. I vissa fall är det fastlagt när aktiviteter ska genomföras och då anges det i dokumentet. Prioriteringen är angiven i relativt breda tidsintervall. I det många fall kvarstår dock frågan om prioritering, det vill säga vilka utredningar eller åtgärder som ska göras först. En detaljerad prioritering fastställs därför i samband med beslut om kommunplan och verksamhetsplan då politiken prioriterar hur resurserna ska fördelas och vilka projekt och åtgärder som ska genomföras kommande år. Genomförandeplanen är ett viktigt underlag inför beslut om prioriteringar.

Samhällsbyggnadsutskottet föreslår därför att årligen aktualisera genomförandeplanen i samband med beslut om Kommunplan och kommunbudget. Föreslagna aktiviteter, utredningar och åtgärder kan då hanteras inom den verksamhetsplanering som görs för kommande år.